

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0420U101732

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-10-2020

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фурсенко Єфим Васильович

2. Fursenko Yefym Vasylovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 09.00.14

Назва наукової спеціальності: Богослов'я

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 08-10-2020

Спеціальність за освітою: Богослов'я

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 26.892.01

Повне найменування юридичної особи: Київська православна богословська академія

Код за ЄДРПОУ: 16484112

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, 6, м. Київ, Київська обл., 01601, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київська православна богословська академія

Код за ЄДРПОУ: 16484112

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, 6, м. Київ, Київська обл., 01601, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 21.61.21

Тема дисертації:

1. Богословські аспекти богослужінь Страсного тижня
2. Theological aspects of the worship of Holy Week

Реферат:

1. Дисертація присвячена дослідженню богословських аспектів богослужінь Страсного тижня з метою формування духовного досвіду й богословських знань, необхідних для духовно-морального відродження українського суспільства. Об'єктом дослідження є богослужбові тексти Страсного тижня, розміщені у Постовій тріоді. У дисертації здійснено аналіз богослужбових текстів Страсного тижня за основними аспектами догматики православного богослів'я (сотеріологія, христологія, есхатологія, тріадологія, еклезіологія), розташування яких для розгляду визначалося домінуванням та поширеністю цих елементів у гімнографії Страсного тижня, що сприяє зосередженню уваги на окремо визначеній тематиці при вивченні й засвоєнні змісту гімнографії. Виявлено варіативність перекладу церковнослов'янською та українською мовами Постової тріоді; встановлено окремі неточності українського перекладу. Вживання терміну «ество», як еквіваленту церковнослов'янських лексем «естество» і «существо», не можна вважати такими, що містять догматичні помилки, утім, виявлені хиби перекладу гальмують формування богословської думки та обмежують повне розкриття положень святоотцівського богослів'я стосовно окремих християнських

догматів. Подано в сучасному розумінні і доступною мовою основоположні християнські віроучительні істини, які містяться в богослужбових текстах означених днів. Увібрані в поетичну форму, богослужбові тексти легше сприймаються молільниками, які не мають богословського досвіду і знань. У контексті розкриття сотеріологічного аспекту богослужбових текстів Страсного тижня наголошується на внутрішньому аспекті спасіння людини, зміні способу буття її природи, заперечуючи механічне спасіння лише як наслідок заслуг Ісуса Христа. Удосконалено підхід до інтерпретування теми кінця світу, заклику до покаяння. При розкритті виховної функції піснеспівів, акцентується увага на особистій зустрічі зі Спасителем кожної людини, для чого було використано образ безплідної смоковниці. Наголошується на необхідності приготування душі до цієї майбутньої зустрічі. Набуло подальшого розвитку твердження про базування закону віри на законі молитви, яке засвідчує, що багато християнських догматів було введено у богослужбові тексти з метою їхнього артикулювання і сприйняття віруючими. Взаємозв'язок гімнографії з історією і догматами Православної Церкви, зокрема, встановлено співвіднесеність участі авторів богослужбових текстів у формуванні православного віровчення з його подольшим відображенням у гімнографії. Висновки й теоретичні твердження, обґрунтовані в дисертаційному дослідженні, сприяють глибшому розумінню віровчення Православної Церкви, яке розкривається в богослужіннях.

2. The dissertation is devoted to the study of the theological aspects of the worship of Holy Week as one of the important factors in the matter of personal salvation of a person, which positively influences the formation of spiritual experience and theological knowledge, for the spiritual and moral revival of Ukrainian society. The object of the study is the Holy Week liturgical texts contained in the Fasting Triode. The dissertation analyzes the liturgical texts of Holy Week according to the main aspects of the dogma of Orthodox theology (soteriology, Christology, eschatology, triadology, ecclesiology), the location of which for consideration was determined by the dominance and prevalence of these elements in hymnography of Passion Week, which helps to focus on a specific topic in the study and assimilation of the content of hymnography. The variability of translation of the Church Slavonic and Ukrainian languages of the Lenten Triodion has been revealed; some inaccuracies of the Ukrainian translation were found. The use of the term “nature” as the equivalent of the Church Slavonic lexicons “nature” and “being” cannot be considered as containing dogmatic errors, however, the revealed omissions of translation hinder the formation of theological thought and limit the full disclosure of the provisions of patristic theology Christian dogmas. It presents in the modern understanding and in accessible language the fundamental Christian religious truths contained in the liturgical texts of the designated days. Imbedded in poetic form, liturgical texts are more readily perceived by worshipers who lack theological experience and knowledge. In the context of the disclosure of the soteriological aspect of Holy Week liturgical texts, it emphasizes the internal aspect of man's salvation, the change in the way of being of his nature, denying mechanical salvation only as a consequence of the merits of Jesus Christ. The approach to interpreting the theme of the end of the world, the call to repentance has been improved. In revealing the educational function of the songs, the focus is on a personal meeting of each person with the Savior, for which the image of a barren fig tree was used. The need to prepare the soul for this upcoming meeting is emphasized. The claim that the law of faith is based on the law of prayer has further developed, indicating that many Christian tenets have been introduced into liturgical texts for the purpose of their articulation and acceptance by believers. The relationship of hymnography with the history and tenets of the Orthodox Church, in particular, establishes the correlation of the participation of the authors of liturgical texts in the formation of the Orthodox doctrine with its subsequent reflection in the hymnography. The conclusions and theoretical allegations, based on the dissertation research, contribute to a deeper understanding of the doctrine of the Orthodox Church, which is revealed in divine services.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бойко Петро Володимирович
2. Boiko Petro Volodymyrovych

Кваліфікація: к.б, 09.00.14

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горяча Марія Степанівна
2. Horiacha Marija Stepanivna

Кваліфікація: д.б, 09.00.14

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лотоцький Віталій Юрійович

2. Lototskyi Vitalii Yuriiovich

Кваліфікація: к.б, 09.00.14

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Трофимлюк Олександр Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Трофимлюк Олександр Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.